

Miljøverndepartementet  
Postboks 8013 Dep  
0030 OSLO

Vår dato: 27.8.2012  
Vår ref.: 201203659  
Arkiv: 008  
Deres dato: 24.5.2012  
Deres ref.: 201004627/-MD

Saksbehandler:  
Amanda Villaruel

## Høringssvar fra NVE – rapport fra Statens kartverk om det offentlige kartgrunnlaget

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) viser til Miljøverndepartementets brev av 24.5.2012. Miljøverndepartementet har sendt rapport om det offentlige kartgrunnlaget på høring.

Statens kartverk har foreslått å legge en bred definisjon til grunn for det offentlige kartgrunnlaget og at det skal bestå av en ”nasjonal meny” av geografiske datasett basert på en ny inndeling for mer spesifikke bruksformål og prosesser.

Det er blant annet foreslått etablert utvalgsprinsipper som gjelder krav til innhold og detaljering, dekning og fullstendighet, tekniske krav og dokumentasjonskrav, samt krav til oppdatering.

### NVEs kommentarer

Norges vassdrags- og energidirektorat har følgende kommentarer:

#### Organisering

De geografiske dataene skapes og vedlikeholdes av ansvarlige nasjonale etater. Her kan det gjerne tilføyes at de aktuelle datasettene skal tilrettelegges i forhold til aktuelle planprosesser i et formalisert samarbeid mellom dataeier og datamottaker. Det er sikkert rom for diskusjon i forhold til hvordan dette samarbeidet i praksis skal organiseres.

En mulig løsning er at Kartverket som nasjonal geodata koordinator påtar seg ansvaret for koordinering mellom aktuelle fagetater og brukerne av dataene. En annen modell kan være å bruke Temadataforum som er etablert gjennom Norge digitalt.

Det understrekes flere steder i rapporten betydningen av at det finnes en ”Lokal GIS tilrettelegger”. Etter vår mening bør det meste av tilretteleggingen av data skje hos de respektive dataeierne før dataene publiseres for sluttbrukerne. Dataene fra de nasjonale etatene bør leveres og formidles i en slik form, at de i størst mulig grad kan benyttes direkte av brukerne.

E-post: [nve@nve.no](mailto:nve@nve.no), Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: [www.nve.no](http://www.nve.no)

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

**Hovedkontor**  
Middelthunsgate 29  
Postboks 5091, Majorstuen  
0301 OSLO

**Region Midt-Norge**  
Vestre Rosten 81  
7075 TILLER

**Region Nord**  
Kongens gate 14-18  
8514 NARVIK

**Region Sør**  
Anton Jenssensgate 7  
Postboks 2124  
3103 TØNSBERG

**Region Vest**  
Naustdalsvn. 1B  
Postboks 53  
6801 FØRDE

**Region Øst**  
Vangsveien 73  
Postboks 4223  
2307 HAMAR

### **Detaljeringsgrad på aktuelle datasett**

Som det påpekes i rapporten, vil kravet til detaljering og nøyaktighet på geodata avhenge av de ulike plannivåene. Videre fremheves det et ønske om at de sentrale fagetatene utvikler metodikk og spesifikasjoner for detaljert kartlegging, slik at tilfanget av data fra sentrale fagetater i større grad er tilpasset alle plannivåene i kommunene.

Per dags dato er det sannsynligvis i større grad et spørsmål om tilførte ressurser, fremfor manglende vilje og metodeutvikling, som danner grunnlaget for at statlige sektormyndigheter ikke klarer å dekke nøyaktighetskravet for bruk av temadata på alle plannivåene. Denne problemstillingen kan sannsynligvis ikke løses ved kun å ta det opp i Norge digitalt.

Som ansvarlig sektormyndighet er vi klar over problemstillingen knyttet til detaljert lokal kartlegging, kontra en mindre detaljert landsdekkende kartlegging. I likhet med de aktuelle planmyndighetene, er også de nasjonale sektormyndighetene avhengige av at det foreligger relevante datasett i forhold til en detaljert kartlegging. Når det gjelder utredning av (natur)farer etter plan- og bygningsloven (pbl.), samt ROS-analyser, er dette i dag et ansvar som er pålagt kommunene.

### **Dekning og fullstendighet**

I rapporten brukes begrepene ”dekning” og ”fullstendighet” i forhold til hvor stort areal som er kartlagt innenfor et område og hvor fullstendige registreringer som er gjort. For flere av temaene som inngår i DOK, er den benyttede definisjonen av ”dekning” litt mangelfull, da det er andre kriterier enn arealmessig dekningsgrad som ligger til grunn ved prioriteringer knyttet til hvilke områder som skal og bør kartlegges. Mange av temadataene i kategorien ”samfunnsikkerhet”, vil være knyttet opp til vurderinger om faregrad, risiko og konsekvenser. I en vurdering av kartlegging av flomsoner i en kommune, vil det være det totale skadepotensial som ligger til grunn for en prioritert kartlegging.

### **Datautveksling**

For at det offentlige kartgrunnet skal bli best mulig, er det viktig at det på sikt skjer en toveis utveksling av data, dvs. at det etableres rutiner og verktøy som gjør det mulig for sentrale etater å oppdatere sine nasjonale datasett basert på data fra kommunene. Toveis datautveksling er spesielt viktig i forhold til de offentlige instansene som er hørings- og klageinstans etter planprosessene i pbl.

Detaljert og nøyaktig informasjon er viktig for reguleringsplanlegging og i byggesaker. Slik informasjon blir gjerne fremstilt i rapporter, fremfor i kartform. Det kan derfor være en idé, at det fra oppdragsgiver (kommunene) lages kravspesifikasjoner på innhold til ulike former for analyser/(standard)rapporter, slik at man i større grad vektlegger å få et resultat som kan presenteres i kartform, samt økt tilpasning i forhold til eksisterende geodatabaser.

### **Distribusjon av data fra dataeier til planmyndighet**

Det er ønskelig at man i størst mulig grad benytter eksisterende løsninger/infrastruktur som allerede er etablert gjennom Norge digitalt samarbeidet og i Geonorge portalen. Det bør være en målsetting at innholdet i det offentlige kartgrunnet og i ”Oversikt over innhold i DOK” kan etableres på bakgrunn av geodata, metadata, produktark, produktspesifikasjoner med mer som forefinnes i eksisterende infrastruktur (nedlasting fra Norge digitalt og Geonorge portalen). Samtidig bør det være samsvar mellom kravene til dataleveranser og dokumentasjon som kreves i DOK, sammenliknet med de formelle kravene i dagens Norge digitalt samarbeide.

### **Dataflyt til bruker**

Det virker lite hensiktsmessig at alle landets kommuner selv må legge dataene til rette for egne planleggere og saksbehandlere. At det etableres en kartinnsynsløsning med alle temadatasett i DOK må være et krav. Ønsket om at leverandører av de mest brukte kartprogrammene i kommunene lager ”en standard tilrettelegging”, er også et skritt i riktig retning.

Det bør være mulig å laste ned egne kopier av datasettene i DOK. For å sikre at det benyttes et mest mulig oppdatert datagrunnlag, er det viktig at det er samsvar mellom datainnhold i aktuelle wms-tjenester, og de dataene som ligger tilgjengelige for nedlasting. Dataene fra dataeier bør derfor bare lagres fysisk et sted, f.eks. i nedlastingsløsningen til Norge digitalt. I ”Oversikt over innhold i DOK”, bør det derfor benyttes linker til eksisterende infrastruktur (Norge digitalt og Geonorge). Alternativt kan det settes opp linker direkte mot dataeiers egne sider for nedlasting/metadata/produktark.

### **Krav til leveranser av nedlastbare data**

For landsdekkende lite detaljerte temadata, mener vi at kravet om at det må/bør foreligge kommunevise datasett i lokal UTM sone er noe strengt.

### **Tekniske krav og dokumentasjon**

Det er viktig med en samlet og sentral side for alle data, både med hensyn til innsyn og eventuelt nedlastning. På samme side må det være versions-beskrivelser av data, for eksempel oppdateringstidspunkt, kvalitet, begrensninger og øvrige "metadata". På denne siden må det også være en samlet liste over WMS-dataenes plassering (linker), samt en "live" oversikt over hvilke tjenester som er tilgjengelige og hvilke som er "nede".

Videre må man ha økt fokus på stabile WMS-servere som kanskje er spesielt viktig for de "eksterne" dataleverandørene/-eierne, utenfor SK. Dersom man velger å "stole" på daglig drift, basert på WMS-data må disse også være tilgjengelige hele tiden. Per i dag oppleves at spesielt en del av temadataene ofte er "nede" over lengre perioder.

Det må også være en bedre oversikt over systematikk i oppdateringen av WMS-linkene (og helst ikke endring). Vi opplever stadig at linkene endres med ett enkelt tegn slik at WMS-lagene i ArcMap ikke fungerer og man må derfor linke opp datasettene på nytt. Det bør i hvertfall være en sentral oversikt med oppdaterte linker for alle datasett samt en nyhetsmail som sendes til alle interesserte når en slik linkendring foretas. Per i dag er man nødt til selv å søke rundt for å finne ut av hvorfor en link ikke fungerer.

I forhold til nedlastning: Er det tenkt på eller vurdert å bruke et annet filformat enn SOSI – med "innbygget geometri"? Data ligger jo også i dag tilgjengelig på shape-format, men per i dag må man vel laste ned data for hele kommunen/fylket og selv klippe i etterkant tilpasset egne ønsker. Det ville være mye enklere dersom man interaktivt kunne markere interesseområdet på et kart og etterpå kun laste ned data for dette området.

Vi har et ønske om at de "rå" LAS-filene fra laserscannings-prosjektene blir tilgjengelig, i tillegg til de ferdige terrengmodellene. LAS-filene har ofte mye og detaljert informasjon som kan anvendes på lokal skala og som ikke kan hentes ut av de ferdige terrengmodellene. Vi har et tilsvarende ønske om at de rå multistråle-dataene fra ekkoloddsscanninger av havbunnen (i hvertfall kystnært) inkluderes som datasett, analogt til ovenstående for LAS-filene.

Hva gjelder nasjonal database for grunnundersøkelser så bør dette inngå som eget temalag dersom det blir en ordning på dette datasettet.

### **Ledningsdata for anlegg under bakken**

I rapporten påpekes det at det offentlige datasettet er mangelfullt for ledningsdata for anlegg under bakken. Dette er data som i dag kun finnes hos den enkelte kommune/ledningseier, men som nå skal inn i det offentlige datasettet. Ansvar for dette vil da være den enkelte kommune/ledningseier.

### **Mulige framtidige datasett**

#### *Samfunnsikkerhet*

Det påpekes i rapporten at det er ønskelig med et framtidig datasett relatert til samfunnsikkerhet, som viser byggerestriksjoner knyttet til høyspenningsanlegg og transformatorstasjoner. Ansvar for dette er i rapporten tillagt NVE og Statnett og vil sannsynligvis medføre at det må etableres en særskilt rapportering fra nettselskapene til Statnett eller NVE vedrørende dette. Det er et spørsmål om ikke denne oppgaven kan løses på samme måte som for ledningsdata for anlegg under bakken, med direkte rapportering fra ledningseier til kartverket.

#### *Informasjonssikkerhet*

I forbindelse med de nye endringene i energiloven, er beskyttelse av kraftsensitiv informasjon fremhevet tydeligere enn tidligere. I ny § 9-3 sies det at:

*”Enhver plikter å hindre at andre enn rettmessige brukere får adgang eller kjennskap til sensitiv informasjon om kraftforsyningen.”*

Man må derfor ved publisering av kartløsninger som inneholder informasjon om elektriske anlegg påse at informasjonen som fremgår i løsningene ikke bryter med energilovens krav til informasjonssikkerhet. I NVEs forslag til ny beredskapsforskrift videreføres dagens praksis med hensyn til jordkabler, hvor disse ikke tillates inntegnet på offentlige kart. NVE legger til grunn at revidert energilov og ny forskrift om forebyggende sikkerhet og beredskap i kraftforsyningen trer i kraft 01.01.2013.

#### *Kartfestet informasjon for vannkraftsaker*

I rapporten står det at ”De formål som omfattes er alle oppgaver etter pbl., så som region/fylkesplanlegging, (...), konsekvensutredning (...)” (s. 7). Rapporten legger også vekt på at dataene skal ha en ”vesentlig betydning og ha en tydelig nytteverdi for prosesser etter plan- og bygningsloven” (s. 4).

Alle vannkraftsaker med forventet produksjon over 40 GWh/år og en del saker over 30 GWh/år skal meldes etter forskrift om konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven (FOR 2009-06-26 nr. 55). I meldingen fastsettes det et utredningsprogram, der en vurderer ulike utbyggingsmuligheter opp mot hverandre. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av tiltakets forhold til Samlet plan for vassdrag, og det er også nødvendig for den som skriver meldingen å ha informasjon om utbygde kraftverk og om det er kraftverk under planlegging, konsesjonsbehandling eller utbygging i området. NVE leverer kartfestet informasjon om alt dette, altså:

- Samlet plan for vassdrag

- Utbygd vannkraft
- Prosjekter i konsesjonsbehandlingssystemet (melding, i kø for behandling og under konsesjonsbehandling)
- Kraftverk under bygging

Vi har ikke vurdert hva det vil kreve av NVE å gjøre denne informasjonen brukbar for det offentlige kartgrunnlaget, om dataene er vesentlige nok, eller om de tilfredsstillende utvalgsprikkene i kapittel 3.

Men siden de brukes i forbindelse med konsekvensutredninger etter pbl., mener NVE at vi må forsikre oss om at det blir eller er blitt vurdert om disse kartdataene skal være med i en av listene i vedlegg 9.1 (foreslåtte datasett) eller 9.2 (mulige fremtidige datasett).

Med hilsen

Gunn Oland  
avdelingsdirektør

Anne Rogstad  
seksjonssjef

*Oversendes uten underskrift. Kvalitetssikret i henhold til interne rutiner.*

Kopi: Olje- og energidepartementet